

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség éskiadóhivatal
telefon száma 124.

Felolva szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Desseffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerinti közlünk

Közönbösek a makóiak.

Makó, dec. 17.

Amily lelkességgel s örömmel emlékeztünk meg annak a nagy-szerű emberbaráti akciónak sikeréről, mely a makói hölgyeket az önkéntes ápolónői tanfolyamon való részvételre oly szép számban sora-koztatta, ép oly meglepetéssel kell megemlékeznünk arról a közön-bösségről, mely azon gyűjtés irá-nyában nyilvánul, melyet a behi-vott katonák és azok családjainak felsegítése céljából indítottak a hatóságok s indított a „Makói Független Újság” szerkesztősége.

Joggal hittük, hogy Makó város lelkességgel tudó lakossága, akkor midőn szemmel láthatólag észre-vehető ennek a tervezett segítes-ség sürgős szükségessége, nem marad közönbös ezen nemes moz-galom iránt s követve a jóindulatu belátás és emberiség parancsát szavát, ép úgy mint az önkéntes ápolónői tanfolyamon való részvételnél, úgy itt is tömegesen fog sietni meghozni az anyagi áldozatokat a jótékonykodás oltárára.

Az eddigiek azt hitetik el ve-lünk, hogy Makó város lakossága, közönbösségből e vagy elfásultsá-gból, de nem sietett a maga adományaival a nemes akció szolgál-tatába.

Jól tudjuk, hogy a közönség bizalma a társadalmi uton történő gyűjtések iránt az utóbbi időkben erősen megrendült. No meg any-nyira elfajult a gyűjtés is, hogy már a kávéházakban is találko-zunk gyűjtőgető iskolás gyerme-kekkel. Azután meg annyiféle egyletnek gyűjtöttek Emke. Dmke. Fanke. Omke. Omge. Eke. Omiké. T. O. F. K. O. O. E. nem is foly-tatjuk, mert nincs az Abécének annyi betűje akármiféleképpen összedobálják s minden ilyen összedobált betűcsoport, egy-egy egyletet jelent, amely a kihasznált, rossz gazdasági viszonyok között tengődő polgárság felé nyújtja kezét egy-egy gyűjtőivel.

Ezért érteni tudjuk, ha a társa-dalom már közönbös ezekkel a gyűjtésekkel szemben. De most midőn a siró nyomor, a kétségbe-esett behívott tartalékos család-apák nevében nyújtjuk ki kezün-

ket a társadalom felé, akkor igazán csak bámulni tudunk a közön-bösség felett, mely ezt az akciót kíséri. Bár egy kevésbé szégyel-jük magunkat e közönbösség fe-llett, de mégis lekell szögeznünk ezt a tényt, amely a fentemlített rossz körülmények dacára, nem a legjobb fényt veti társadalmunk áldozatkésztségére s a jótékony-ságára.

Arra is elkészültünk, hogy ezen megjegyzésünket majd ez a válasz követi, hogy a Makón rendezett jótékony célú hangversenyek igen szép anyagi és erkölcsi eredmén-nyel járnak s így a makóiak ál-dozatkésztségéhez szó sem fér. Erre azonban azt mondhatjuk, hogy egy jótékony akció csak akkor jár nálunk sikerrel, ha hangverseny, műkedvelői előadás, vagy legalább is közismert és előkelő nevekkel álló rendezőség segítségével hívják fel erre a makóiak figyelmét, de mikor kö-zel kétezer behívott makói sze-

gény ember és azok családjának nyomora nevében minden cikornya, hangverseny műkedvelői előadás s rendezőbizottság nélkül, emeljük fel szavunkat — akkor a makói társadalom közönbös marad.

Avagy akkor akar majd meg-mozdulni a mi társadalmunk, ha odalenn, vagy odafenn, megkezdődik a legborzasztóbb hangver-seny? Féltünk, akkor már késő lesz. A tömegek kétségbeesése fokozódott nyomorát, akkor majd nem lehet jótékonykodás szépség-filasztrómmá betapasztani. A kéro tenyerek helyett, Isten ments! ökölkébe szorult karok fognak köve-telni s többé nem kérni... De nem folytatjuk e sötét kép rajzo-lását.

Ujra bizunk a makóiak jobb érzésében, hogy ez a közönbösség megszűnik s örömmel lelkesedé-sel áll majd a jótékonykodás szol-gálatába a mi derék makói kö-zönségünk.

Kezdődnek a békésebb állapotok.

A halogatások időszaka. - Miért békésebb Szerbia?
A békés elintézés. - Orosz készülődések. - Angolok Durazzóban. - Szerb panaszok.

Harc a Dardanelákon.

Makó, dec. 17.

A balkáni állapotokról még min-dig nem lehet egészen tiszta ké-pet alkotni. Az a folyamat, amely a balkáni szövetség bomlását megindította, ugyancsak halad to-vább. Szalonikiból érkezik egy tá-virat, amely a következőket mon-dja: Szerbia tudvalevőleg Szaloni-kinek a szerbek által történt be-vétele után konzulátust állított fel, A szerb főkonzulátus épületéről azonban szomban szombaton eltá-voltították a szerb cimert. Ez nyil-ván annak a dokumentálására tör-tént, hogy szerb részről Szalonikit nem tekintik Görögország egyik részének s hangsúlyozzák, hogy a városnak a görögök részéről való

megszállását csak ideiglenesnek tekintik. A görögöket a szerb el-járás módfelett felháborította.

Miért békésebb Szerbia

A szerb kérdés most háttérbe szorult. Az egész világ izgatottan lesi a londoni konferencia ered-ményét, amely ma délelőtt kezdődött. A tanácskozás hosszabb ide-ig fog tartani és addig semmiféle döntő lépés nem várható. A nagy-hatalmak már kijelentették, hogy megvárják a konferencia eredmé-nyét.

Szerbiából békés szelek fujdo-gálnak lehet csak azért, hogy megmutassák mily civilizáltak és

nem akarnak háborút, de az is le-het, hogy megszeppentek s job-nak látják, ha elhalgatnak.

A török harctéren még folyik a harc. A görögök egyelőre nem békülnek, de azért a londoni ta-nácskozáson szintén részt vesz-nek.

Bécsben most meglehetősen nyu-godtan itélik meg a helyzetet, ame-lyet egy szóval lehet jelezni „Bege”

Békés elintézés.

Jovánovics ez új szerb követ ki tegnap este érkezett meg egy hir-lapirónak ezt mondta.

— A diferenciák Ausztria és Magyarország és Szerbia között nem olyanok, hogy ne lehetne ki-egyenlíteni. Remélem is, hogy ki fogják egyenlíteni és hogy min-den békésen fog megoldódni.

Az oroszok készülődése.

Novozielica orosz határhelyiség-ben néhány nap óta orosz tisz-tek vannak, akik háboru esetére intézkedéseket tesznek. Condo-skodtak a többi közt arról, hogy ellenséget hadsereg bevonulása esetében az orosz államhivatalno-kokat és családjukat az ország belsejébe vigyék.

Angolok Durazzóban.

A Daily Mail a következő érde-kes, bár valószínűleg hangzó jelentést közli Belgradból:

Szerbia, hogy megmutassa meny-nyire bízik a nagyhatalmakban és hogy a béketárgyalásokat gyors-sítsa hajlandó kiűriteni Durazzót, de csak oly feltétellel, hogy azt Angolország mindaddig okkupálva tartja a míg Albánia sorsa végleg el nem dől.

Szerb panaszok.

Miután egyre szaporodnak a szerb állampolgárok részéről a magyar határmenti hatóságok zak-latásai miatt, a szerb kormány utasította bécsi követét, hogy szó-laljon fel a bécsi külügyminisz-teriumban a türethetetlen helyzet el-len és jelentse ki, hogy a szerb kormány nem vállal felelősséget érte, ha esetleg kellemetlen inci-densek történnek a monarchia határain az osztrák-magyar közös hadsereg katonai hatóságának in-tézkedései és az osztrák-magyar monitorok magatartása követke-zésében.

A k a r
i n g y e n

egy finom öltönyt
vagy télikabátot.

Ha igen, könnyen elérheti
ha ruhaszükségletét

Gera Mihály versenyszabónál

Makó, Megyeház utca 8. szám. — — Kozma-féle ház.)

szerzi be, aki 100 rendelője között egy finom férfi öltönyt és egy télikabátot sorsol ki teljesen ingyen. November 3-ikától kezdve minden rendelő, aki legalább 30 koronás rendelést tesz, kap egy Szerencse-szelvényt s amint 100 szelvény ki lesz adva: előzetes közhírrelét után, hatósági e lenőzés mellett kisorsolja a két - 60 - 60 K értékű - nyereményt. Ezen kedvezmény dacára árai mesés olcsók: Egy finom férföltönyt, felöltőt, télikabátot már 30 kor.-tól, remek völegényi ruhát 40 koronától kezdve készít elegáns szabással a legfinomabban kidolgozva.

Tehát kockázat nincs! A türethetetlen drágaság mellett is mesés olcsón szerezheti be ruhaszükségletét és szerencse esetén egy öltönyt vagy télikabátot nyer teljesen ingyen.

Elismert legjobb
magyar
szabóság

Dus választék a leg-
finomabb angol és
honi szövetekből.

Legujabb. Kovács Gyulát felmentették. Győzött az igazság.

Dr. Sélly főügyész vádbeszéde után Dr. Polonyi Dezső tartotta meg óriási hatás mellett védőbeszédét, melyben élénk színekkel ecsetelte azt a gázságot is, melyet Tisza István az egész nemzet megcsufolásával a legnagyobb szemérmelenséggel követ.

Ezután este pont 9 órakor az esküdtek tanácskozára vonultak vissza s alig néhány percnél távol lett után újra megjelent, elnökük jelentette a verdiktet:

— Lelkiismeretemre és becsülete-re! Az esküdtek igazmondása az, hogy Kovács Gyula — nem bűnös.

A verdiktet frenetikus éljennel s tapssal fogadta a jórészt jogászokból álló közönség, melynek csillapultával Balogh elnök kihirdette az ítéletet.

— Ó felsége, a király nevében! A törvényszék mint esküdttörvény Kovács Gyulát az ellene emelt vád és következményei alól felmenti.

Kovácsot azonnal szabadlábra helyezték, künn már ekkor ezrekre menő közönség várta az ítéletet. Amikor a felmentésnek híre futott, az egész közönség óriási lelkesedésben tört ki s tüntet még lapunk zártákor is Kovács Gyula és az ellenzék mellett.

Járhatatlan utak.

A tanyák lakói el vannak zárva Makótól.

Az Alföld városai közül csak Szegednek és Hódmezővásárhelynek van nagyobb határa, mint Makónak. E két szomszédos város külterkeinek azonban számos jó műútja van, így a nagy távolságok inkább össze vannak kapcsolva, mint nálunk.

Ez évben a sok esőzés nemcsak a vetésekben tett óriási károkat, de annyira felzárta a tanyák közé vezető utakat is hogy azokon a közlekedés ugyiszoval lehetetlen és el lehet mondani, hogy a tanyák világa el van zárva Makó városától.

Hogy ez nagy baj, arról fölösleges beszélni, mert nálunk inkább rá vannak szorulva a tanyai polgárok a városra mint Szegeden vagy Hódmezővásárhelyen, miután a két városnak van a tanyán postahivatala, van kézi gyógytárral felszerelt tanyai orvosa és még sok más olyan intézménye, ami nálunk hiányzik.

Ha most például nálunk a Sámsoni részen, vagy a Bekési útfélen levő tanyai polgár akár helyből, akár vidékről levelet, vagy valamely hatóságától irást kap, azt a járhatatlan utak miatt két, sőt három napi késedelemmel kapja meg. Akinek pedig a városban dolga van, az kocsin bejönni épen a járhatatlan utak miatt nem tud. Legtöbbje mulasztathatatlan dolgok esetén kénytelen gyalog vagy lóháton járni.

Az sem szorul bizonyításra, hogy

ez a körülmény gazdasági szempontból igen hátrányos Makó város közönségére. A tanyai polgár nem bírja a piacra szállítani áruját, így ő is pénz nélkül teng, de emiatt csaknem egész télen át tengődik a piaci élet is Makón.

Ezen az állapotokon nem igen igyekeznek a mi hatóságunk segíteni, pedig lassan-lassan javíthatók lennének ez állapotok.

Az igácsi és királyhegyesi utaknak kikövezésére, habár csak kortesfogásból is, kötelező ígéretet tett a miniszter. Ha nem sürgeli senki ennek a két fontos közlekedési utnak kikövezését, az a kormányok közönyössége folytán még 100 év múlva is kövezetlen marad.

Pedig mily óriásit lendítene már az is Makó város jó közlekedésén, ha csak ez a két út volna járható állapotban, mert most ezek is járhatatlanok.

Makó városa még eddig sohasem tett kísérletet arra nézve, hogy valamelyik tanyai útját olcsó fedanyaggal tette volna járhatóvá. Szegednek, Hódmezővásárhelynek legtöbb útja csak egyszerű kavicsmakadam és még hozzátesszük azt is, hogy a legtöbbje államsegéllyel épült.

Nálunk ilyen eszmét maga a hatóság, de a város képviselői közül sem pendített meg senki, pedig ez sokkal idősebb volna, mint a sok alapelkülű indítvány, melyekben bővelkedik minden városi közgyűlés. Ez irányban, a tanyai utak kiépítése érdekében kellene már egyszer valamit tenni, mert ezeknek jókarba, járható állapotba hozását a város lakosságának ezer meg ezer érdeke parancsolóan követeli.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár Dec. 18. Római kath. G ácz-Gör. kath Dec. 5 Szabasz Nap két 7 óra 45 perckor nyugszik 4 óra 8 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Lényegtelen hőváltozás és helyenkint csapadék várható. Sürgönyprognózis: Enyhe évi téves csapadék. Dátum: 3 6 Celsius.

Bevonult katonáink karácsonya.

Olvasóinkhoz.

Friss szél szántja fel az utakat, fehér lepel borítja a határt, itt a tél közeleg a karácsony és a messzi, határszéléken, toldott földött sátrakban tulzufolt kaszárnyákban magyar fiúk, magyar családapák táboroznak állig fegyverben, egy borzalmas bizonytalanság örökös izalmában.

És itt apró kis házakban és ragyogó palotákban sötét árnyékát veti elő a karácsony, amely ki tudja mit hoz és amelynek ünnepeit hangulatából ezidén hiányozni fog a fiú, az apa, a testvér.

Ilyen lesz ez a mostani karácsony.

A Makói Független Ujság szerkesztősége elhatározta, hogy módot keres enyhíteni a határszéléken harci készülődések gyötrelmeiben állomásozó katonák karácsonyának ridegségét.

Gyűjtést indítunk a háborus katonákra s a begyűlt összegből — az illetékes hatóság útján —

karácsonyi ajándékot küldünk a Makóról behívott tartalékosoknak és ha — amint sajnos valószínű — akad család amely a kenyérkereső távollétében szükségét szenved a karácsony ünnepén is az ilyen családnak segínyt nyújtunk.

Minden fillérrel nemes embereséges cédit szolgálnak az adakozók s ezért kérjük aki csak teheti adjon mindenké.

Barmily csekély összeget is szívesen fogadunk s az adományokat napról-napra fogjuk nyugtázni.

Felhívásunk nyomán mai napig következő adományok folytak be szerkesztőségünkhez: Dózsa Simon dr. 10 koronát, Vigh István 4 koronát, Vigh József adótiszt, Csontos István 1-1 koronát, Varga Imre, Kardos Antal 40-40 fillért.

— Az önkéntes ápolónői tanfolyam hallgatói Alig karolt fel még valaha Makó város közönsége lelkesebben valamit, mint felkarolta a Rákossy Gyula rendőrcapitány által kezdeményezett önkéntes ápolónői tanfolyamot, melyre eddig 174 jelentkező akadt. Ezzel azonban még nem ért véget a jelentkezés, mert még mindig tömegesen jelentkeznek a tanfolyamra. Ma a következők jelentkeztek: özv. Jó Istvánné, Papp Mariska, Kondor Iónka, Baranyi Rozália, Kucsis Mariska, Páku Margit, Boer Györgyné, Kapitány Jánosné, Kenyeres Margit, dr. Hubert Mihályné, Glück Irénke, Csudó Erzsike és Mariska, Bakos Józsefné, Bakos Erzsébet, Juhász Rozália, Daoja Sámuelné.

— A csanádmezei iparostanonciskolák új felügyelője. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a csanádmezei összes iparostanonciskolák látogatójává és felügyelőjévé Raffay László, szegedi felső ipariskolai tanárt nevezte ki. Az új felügyelő működését január 1-én kezdi meg.

— A makói önkéntes ápolónők. A makói nők érző, jó szívére vall, hogy mindjárt az első felhívás után csapatosan jelentkeztek arra a tanfolyamra, melynek célja az esetleg bekövetkezendő háboruban megsebesülő hatónak kórházi ápolása. Körülbelül 170-en jelentkeztek, a kik ma délután öt órakor gyűlnek össze a vármegveház nagytermében, hogy a tanfolyam miként való szervezését megtudják. A gyűlésen Dr. Dózsa Lajos kórházi főorvos ismertette a tanfolyam célját s az azon leendő tanulás elméleti és gyakorlati nemes voltát. Azután abban állapotok meg, hogy a jelentkezők nagy számára 12-15 álló turnusokra oszlanak s turnusonként fogják a tanfolyam óráit a megyei kórház e célra berendezett helyén látogatni. E beosztásokat s hogy melyik turnusnak melyik időben kell megjelennie a tanfolyamon, a „Makói Független Ujság” mindig esetről-esetre előre közölni fogja. A tanfolyam három hétre van tervezve, mely azonban alig ró terhet a jelentkezőkre, mert egy-egy ápolóra alig kerülhet a sor hetenként kétszernél többet.

— A Szegedi-utcai kérelme. Tengerics István és társai Szegedi-utcai lakosok ma kérvényt adtak be Makóvárosához, melyben kérik, hogy a Szegedi-utca épülő ártézi kutnak vize még egy kifolyó csapal az utca végére is elvezetessék. Kérelmezők 4-5 száz korona költséget ajánlanak fel, ha a tanács kérelmüket terjeszti. Tengericsék

kérelmét csütörtöki ülésén tárgyalja a városi tanács.

— Tenyészállatok összeírása. Csanád vármegye alispánja szigorú rendeletet intézett ma Makóváros tanácsához, melyben kötelességévé teszi a városnak a tenyészállatok összeírását.

— „Csanádmezei kalauz és telefonkönyv”. E címen Darvas Gyula hírlapíró társunk, a „Makói Hírlap” segédszerkesztője érdekes könyvet szándékozik kiadni. A könyv, mint már a címe is mutatja, Makó város és Csanád vármegye területére vonatkozólag általános utmutatóul fog szolgálni, éppen ezért úgy városunk, mint az egész vármegye közönségének is nagy hasznára lesz, mert mindenki megtudhatja mindazt beidőle, a mit a vármegye területéről éppen tudni akar. A munka a jövő január hónap 15-én fog megjelenni a „Makói Hírlap” kiadóhivatalában.

— A munkás sorsa. A mezőhegyesi cukorgyárban dolgozott Mikulec Tamás sopronyai munkás. Munkaközben azonban megbetegedett s ezért arra kérte munkavezetőjét, hogy könnyebb munkába állítsák. A munkás kérését úgy teljesítették, hogy azonnal elbocsátották a munkából. A szegény munkás pénz nélkül, élelenszomján bekandukolt Makóra s arra kérte a rendőrséget, hogy toloncoltassa haza. A rendőrség meggyőződve a munkás állításáról, készségesen teljesítette a kérést. Ime, egy újabb adat a magyarországi munkaviszonyok ismertetéséhez. A gyári munkást, ha könnyebb munkát kér, irgalmatlanul kitaszítják a tél nyomorába akkor, midőn munkaelege éppen a gyári munka folytán használdott ki annyira, hogy csak könnyebb munka végzésére alkalmas. Ez csak eléggé izgató dolog, ehhez nem is kell szocialista agitátor, kiabál ez a tény eléggé s hangosan hirdeti a tőke lelkétlenségét.

— Vigécbosszu a kocsmában. Vigécnék nevezik közönségesen a kereskedelmi utazókat, akik ilyen ügyes, élelmes, tréfakedvelő emberek. Tegnap két egymással versenyző cég utazója szállott meg a Korona szállóban. Korán lefeküdtek, hogy annál korábban ébredve megtezdhezzék üzleti körutjukat. Reggelre kelve, kz egyik utazó rémülten vette észre, hogy vadonatúj cipője, melyet tisztítás végett az ajtó elé tett, eltűnt, ellopta valaki. Jó két órába került, míg másik cipőt tudtak keríteni. A versenyző cég utazója pedig barátságosan köszönt jóreggelt kartsárának, midőn az a hevenyében előkerített cipőben elindult üzleteket kőni. Ő tudniillik már azalatt megkötötte az összes üzleteket. Rossz nyelvek azt mondják, hogy ez csak annak a kölasónnek a visszafizetése volt, mely a versenytársa részéről ugyanilyen formában érte a mult hetekben üzleti körutjában.

— Gazdátlan pulykák a rendőrségen. A rendőrségen két darab fehér pulykát őriznek, mint amelyeket gazdátlanul, kőborolva találtak az utcán. Jogos tulajdonosa jelentkezhetik érte a rendőrségen.

— Anyakönyvi hírek. Házasságra jelentkeztek. Hajdu István Mező Juliannával, Simon István Kotormán Etellel. Házasságot kötöttek. Kocsis Ferenc, Kocsis Etellel, Pavlov Mihály Balázs Erzsébettel. Elhaltak. Lakatos Endre 20 napos, Jó Etelka 4 hónapos korában.

— Szegedi fiukat keresnek Makón. Két szegedi fiú, Pülcz Nándor 17 éves kereskedősegéd és Csák József felsőipariskolai tanuló eltűntek Szegedről, szüleik lakásáról. A ren-

dőrséghez érkezett jelentés szerint Makó felé vették utjokat. A rendőrség nyomozza a két fiatal embert,

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik felejthetetlen feleségem, sz. Gera Jullanna végtisztességén megjelenni szivesek voltak, a legőszintébb köszönetüket fejezik ki Özv. Takács József és a gyászoló család.

A halálraítél c. szenzációs dráma kerül az Uránia kedd és szerdai előadásain a vászonra. A főszerepet Henny Porten, a mozik csillaga, a legjobb színésznek játssza. Már maga ez a körülmény is érdekessé teszi az előadást, de nem fognak hiányozni a nevezetesebb szerepek és az eredeti természeti felvételek sem. A „redhauai tornaünnepély” és „Románia vadregényes tája” c. természeti felvételek a színes látványosságok legszebbjei, amelyeket közönségünk még sokszor kívánja majd látni. Bővebb felvilágosítást a műsor nyújt, amelyet mindenki ingyen kap.

Férjhez menne két elegáns megjelenésű vagyonos fiatal ur-hölgy, de férjnek csak azon uri emberek közül fognak választani, akik megfelelő finomságuk és eleganciájukról azzal adnak tanubizonyítást, hogy minél gyakrabban megfordulnak a CSILLAG-drogeriában.

Az építőmunkások bálja. A makói szervezett acs és kőműves munkások 1913. évi január hó 1-én, azaz újév napján a Korona-szálló emeleti dísztermében Kolompár Béla zenekara közreműködése mellett saját könyvtáruk javára zártkörű táncmulatságot rendeznek, melyre a t. közönséget ez uton is meghívják. Belépti-díj személyenként 1-20 fill., családjegy 3 kor. Kezdeté este 8 órakor.

Kovács Gyula bírái előtt.

Második nap.

Az esküdtészeki teremben, ahol Kovács Gyula képviselő felett ilnek törvényt, ma már akkora izgalom sincs, mint a tegnapi napon volt. Az első napon még várták, hogy amikor gróf Tisza Istvánt és a vádlottat szembesíteni fogják, ez némi zajjal járhat. Am ez sem történt meg.

Mindössze kilenc tanu van még hátra és bár arról van szó, hogy dr. Polónyi Dezső védő később fog határozni. Azután a tanuk közül behívják Sándor László rendőrtanácsost

A bíróság pontban 9 órakor lépett a terebe. Nyomban bekísérték Kovács Gyula vádlottat is, akinek a magatartása nyugodt, önérzetes és szimpátiikus.

Ma a tanuk sorában dr. Halmai Elemér az első. A kérdéses napon a hírlapírók karzatán volt és hallotta a lövések eldördülését.

Az elnök: Hány lövést?
— Nem tudám megmondani.
— **Célzott Kovács?**
— Az elnöki emelvény felé lőtt, még pedig egymásutánban.

A védő: Látta és hallotta, amint munkapárti képviselők felé kiáltják, ne bantsák Kovácsot, hisz meghalt?
— Én magam kiáltottam, ne bantsák, hisz vérzik...

Most gróf Tisza Kálmán tanu következett volna, de nincs jelen.

Dr. Polónyi Dezső védő kéri, hogy vagy intézkedjék a bíróság rögtön gróf Tisza Kálmán megidézése iránt, vagy olvassák fel a vizsgálat során tett vallomását.

Sélley főügyész: A tanu gróf Tiszának nem személyesen kézbesítették az idézést. Magam sem bánom, ha felfolvassák az előbb tett vallomását.

A bíróság így határoz.

Gróf Tisza Kálmán képviselőt a nagyszalontai járásbírósal hallgatta volna ki. A képviselőházban volt és látta, hogy Kovács a negyedik pad tájáról lőtt. A két első lövésnél célzott, a harmadikat már hátrálva tette. Munkapártiak Kovácsot, annak utána, hogy önmagára is lőtt, nem bántották, de hozzája futottak Kiss Ernő, Ertsey Péter és Kubinyi Géza s az utóbbi lefogta Kovácsot.

A harmadik tanu dr. báró Hercel Maúó orvostanár. A tanuhoz az elnök ezt a kérdést intézi:

— Beszélt vele, amikor eszméletre tért?

— Körülbelül két óra múltán tért eszméletre. Akkor beszéltem vele.

— Kérdezősködött Tiszáról?

— Kérdezte, hogy él-e?

— Mások beszéltek vele?

— Ez orvosilag tiltva van.

A lösebről beszélve Hercel tanár kijelenti, hogy a golyó agyhártyát nem sejtett. A keponyát nem nyitották ki, csak szilánkokat vettek ki.

Polónyi védő: Múltán téves adatok kerültek az igazságügyi tanács elé, kéri Ajtay tanár megidőzését, nem szakertő, hanem tanu gyanant.

A törvényeszk e fölött később fog határozni. Azután a tanuk közül behívják Sándor László rendőrtanácsost

A „Makói Független Újság”

előfizetési ára vidékre:

Egész évre . . . 14 Kor.

Félévre 7 Kor.

Negyedévre . . . 3 K 50 fill

Legjobb asztali borok

és mindennemű különleges borok kis és nagy mértékben Iritz Sámuel özv. cégnél kapható

Nincs többé gyomorfájás!

A szabadalmazott **Kakukfűkeserű**

házi szer, alig párszori használat után teljesen inegszüntet mindentéle — még régi gyomorbaj is. Erősít, éltet. A mámoros állapotot is megszünteti. Kellemes íze miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számtalan halálraibizonyítja jóságát! Kapható Makón,

Sándor Zsigmond

Szevedői utcai gyógytárában.
Ára: kis üveg 50 fill. nagy üveg 2 korona.
Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

Óvás!

Nem fele meg a valóságnak Kucses Károly cég azon közleménye mintha a Sack Rudolf féle tüköracél ekék csak 6 nála kaphatók, mert ezeket gyári árban belehet szerezni. Glück Samu gépraktárában is.

Eladó ház. Honvédban, az orosz temető háta megett a Türr-utcában levő 1. sz. alatti teljesen újonnan épített öt öles, cseréptető, nagy ereszzel bíró

ház,

kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Azonnal bele lehet költözni.

Dr. Süsz Ferenc

nőorvos, Eötvös-utca (Kis-zsidó-utca) 5. sz. a. (az új zsidó templom mellett) lakik és rendel.
Telefon szám 145.

A Korona-depóban

a közeledő ünnepek alkalmával, a mai rossz pénzvisszonyokhoz mérten az alábbi olcsó árban árusítatnak:
1 liter finom Jamaikai rum pontosan kimérve 2-80 fill.
1 liter finom kisüstön főtt törköly, valamint finom valódi szilvorium 2 korona.
1 liter finom barackpálinka 3-20
1 liter Rum 1-40 fillér.
Továbbá különféle italok 1 kor. és 1 kor. 20 fill. üvegekben.
Hegyi ó-bor, valamint szaty-mazi házi boraim literenként 1 koronáért kaphatók.
Lakadalmakra, valamint egyéb alkalmakra tetemes árendemény.

ÜZLETÁTHELYEZÉS.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletemet újévtől kezdve Föter, Breuer-féle gyógyszerár mellé helyeztem át. Dus választék mindennemű **ÓRAKBAN ÉS ÉKSZEREBEN,** valamint látszerékben. Javítások jutányos árban elfogadtatnak. Órák és ékszerek eladása jótállás mellett történik. A n. é. közönség b. párt-fogását kérem. Tisztelettel **BUCSEK MIHÁLY** órás, ékszerész és látszerész.



ÉRTESITEM a tisztelt KERESKEDŐ, VENDÉGLŐS és ITALMÉRŐ urakat, hogy mindenféle minőségű, közönséges és finom tiszta szeszmentes pálinkák, valamint **rumok és tea-rumok** és mindenféle **liquörök** legelőnyösebb beszerzési forrás. Iritz Sámuel özv. cégnél M A K Ó.

Sárga takarmányrépa kisebb és nagyobb mennyiségben métermázsánként az udvarban kapható Iritz Sámuel özv. cégnél.

Föld bérlet! 500 hold szántóföld, 200 hold rét és legelő, 100 hold erdő, összesen 800 hold. A szántóföld fekete kötött talaju, 8—10 Mm. kis holdankénti terméshozammal, szép lakással és gazdasági épületekkel, ingyen takarmánnyal. Kedvező árban es feltételekkel kiadó. Értekezni lehet Iritz Miksa makói lakossal

Figyelmeztetés!

Egynehány b. rendelőim kérdésére van szerencsém a b. közönség tudomására hozni, hogy a téli hónapokon át is folyton ...

festek és tisztítok.

A t. közönség b. támogatását kérve vagyok teljes tisztelettel

Neumann Gusztáv,
kelmefestő és vegytisztító.

ELADO

A komlósi-utfélen a Tamasi-dűlőben 4 és fél kishold föld, 98. sz. tanyával és gazdasági épülettel szabadkézből eladó. Értekezni lehet

Dégi Jánossal és Nacsa Juliánával Sirkert-utca 103. sz. alatt, valamint az Aradi-utcán Dégi István kovácsmesterrel.

Magyaresanád határán a csigai vasúti órház mellett kilenc és félhold szántóföld bármily növény alá egy, vagy több évre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni Kecskeméti Károlynál Makón, 2537. szám. alatt.

Iritz Sámuel özv. cég

ITAL ÁRJEGYZÉKE

különleges TELJESEN TISZTA

szeszmentes pálinkákról:

Valódi kék szilva literenkint	2.— K
Valódi törköly	2.4k „
„ 5 éves kajszin barack	3.— „
„ 8 „ „ „	4.— „
„ 10 „ „ „	5.— „
„ 5 „ „ „	3.— „

A valódiságért a cég felelősséget vállal.

Püspöklelén 10 katasztrális hold mélyen szántott

jó föld

hagyma alá azonnal kiadó. Értekezni lehet Tóthfal a közsegházán.

Eladó házak.

Kisorosz-utca 1704. számú

sarok házamat,

mely bolthelyiségnek igen alkalmas, továbbá a kigyó-utca 2776. számú házamat szabadkézből eladom. Értekezni lehet Bökönyi Istvánnal, Uj-utca 10. uj sz.

Alulírott van szerencsém a t. vevő közönséget értesíteni, hogy

szabó-üzletemet

felosztatom és az összes raktáron levő magyar és német férfiruhákat kiárusítom. Tisztelettel

özv. BARANYI KÁROLYNÉ

Főtér, Korona-épület.

Figyelem!

Sokba kerül a mosás annak aki kézzel mos. Főnyereményt csinál és egészségét biztosítja, aki alantli cégnél vásárolt mosógépen mos. Minden házban szükséges ez és ezért legalkalmasabb

karácsonyi, ujévi, névnapj és nászajándéknak

Vételkötelezettség nélkül mindenkor megtekinthető

HALÁSZ Á., gépraktárában Makón.

Mindenfelé vidékre szállítás.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

K Ö N Y V N Y O M D A.

Készülnek :

- Rovatos iverk,
- Számlák,
- Zárszámadások,
- Üzleti kártyák,
- Árjegyzékek,
- Kereskedelmi nyomtatványok,
- Névjegyek,
- Szóró-cédulák,
- Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően villanyerőre berendezett műintézet, mely a modern technika vívmányai szerint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár!

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

P O L I T I K A I N A P I L A P

Készülnek :

- Irodalmi művek,
- Folyóiratok,
- Hirlapok,
- Doktori értekezések,
- Iskolai értesítők,
- Körlevelek,
- Meghívók,
- Táncrendek,
- Levélfek.

Telefon-szám: 124.

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hidetéseket.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.

LEGUJABB

őszi és téli

RAGLÁNOK

legdivatosabb posztó és plüss kabátok, mindenfajta szőrme boák és muffok

a legegyszerűbbtől a legfi-



nomabb kivitelig. Bakfisch és gyermekfelöltő Bluzok, aljak pongyolák és kosztümök nemkülönbön női fehérneműek dus választékban olcsó szabott áron kaphatók

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában Makón, Fő tér Otthon-kávéház mellett.



ényképes hangszerárjegyzék ingyen. - Óvás! Figyelem a pontos címre és házszámra

Csodaréztrombita!

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta bármilyen nótát játszani. A „Csodaréztrombita” rendkívül erős, vastag sárgarézből van készítve, könnyen fújható, 45 cm. hosszú, szép tartós billentyűkkel ellátva. Ára tokkal, iskolával és egy hasznos ajándékkal csak 6 kor.

Wagner „Hangszer Király”

országszerte elismert elsőrendű hangszer-áruháza, Budapest, József-körút.



Wagner Hangszerkirály Budapest

Meglepő ujdonság!

Facimbalom (Xilophon.)

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarabból áll és a mellékelt verőkkel (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal csak 6 korona

Wagner a „Hangszer-király”

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15.z Fényképes árjegyzék ingyen. Óvás: Figyeljen a pontos címre

A valódi Kölni-viz makói főraktára.

CSILLAG DROGUERIA

Makó, Piac tér. Kasznárlak. Gyógyáru raktár.

Aether. Benzin. Glycerin. Vaseline. Kámfor. Sósav. Kénsav. Salétromsav. Szalmiáksó. Borax. Timsó. Panamagyökér. Dalmát rovarpor. Hevden-salicil (Deka 6 fill.

Tengeri só kilója 44 fillér. Angol szóda vegytszta kgr. 1'20 Kénmáz kilója 1 kor. 20 fill. Csukamájolaj 1'20

Bel- és külföldi különlegességek.

Nestle. Hydrama. Infantina Pnespatone. Kufek. Bendo p és Van Houten Cacao. Gerbaud csokoládé. Tejuokor. **BOROLIN** **LYSOFORM** **PETROL** szappan szesz és só 50 fill. 70 fill. és 1'40 hajszes 50 fillér. Kalodont. Kalogen. Thymol 50 fill. Odol 1'90 és 1'10. Odontin 1'20 Trex-fogpor. Diana sóborszesz és egyéb Diana készítmények.

Karácsonyi és újévi ajándéknak alkalmas

Manikúr és parfümcasettak, francia szappanok és parfümök. Manikúralkatrészek. Fésűk. Kefék. Gillette borotváló készülék. Tnea, rum- és likőressenciák. Háztar ási cikkek, mosóporok 25 fillér. Vashall 25 fill.

Irrigator 1 és fél literes első minőség 4 korona.

ÖSZ HAJ fiatal színének visszaadására hajjifító 1 és 2 kor. Hajhullás elleni szer 1 és 2 korona. FOG- és szájpolásra szájviz 70 fill. fogpaszta 50 fill.

Dralle illusio: Ibolya. Gyöngvirág. Orgona. Rózsa. Narcis. Orchidea. Szegfű. Heliotrop. **Astra.**

SZABOTT ÁRAK!

KEDVEZŐ ALKALOM!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy az újévi leltárt megkezdtem s a tulsufolt raktár könnyebb felvétele miatt mindenféle rőfös áruk, ugymint

selyem, szövet, posztó, vászon, kanavász, barchet, berlini- és posztó kendők, paplanok, szőnyegek, stb. nagy

árengedménnyel árusítatnak.

Számos látogatást kér tisztelettel

Maradékok félárban!

TAMÁS MIHÁLY,
rőfőskereskedő. Makó. Ludpiac.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

A fogak hófehérségét, tisztaságát, csak ugy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jönak bizonyult valódi **Ideál-fogkrémet.** A száznak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségeit megszünteti a KUDAR-féle

antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő mulva elérhetjük, ha az Ideál-kézfinomítót használjuk!

Az arcon levő pattanásokat, foltokat, eltávolíthatjuk, ha ok-szerű kezelés mellett az Ideál-arkenőcsőt használjuk!

Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatalosságát csak ugy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappant

használunk. — Mindezen kitűnő készítmények törvényes védjegygyel vannak ellátva — és **KUDAR LAJOS** ujjvárosi gyógyszer-tárában szerezhetők be.

Telefon-szám: 68.

Telefon-szám: 68.

„VARAZSFUVOLA.”



Wagner Hangszerkirály Budapest

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varazsfuvola” rendkívül kellemes-20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kofta, fűzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona. Csakis Wagner „Hangszer-Király” országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában kapható, Budapest, József-körút 15. — Gyorsjavító mőhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Biztos sikert érhet el, aki venni, bérelni, eladni, bérbeadni, bármit ismertté tenni vagy értékesíteni akar

Makói Független Ujság hirdetésel utján. Rikkancsok felvételnek a kiadóhivatalban.

LEGUJABB

lábbalhajtós morzsoló, répavágó, szecskavágó, ujonnan hitelesített **MÉRLEGEK** és **SULYOK**, éneklő gépek, legújabb hanglemezek és ezek alkatrészei, Central Bobbin és esolnakos **Varrógépek** legelőnyösebb beszerzési forrása

Glück Samu cégnél Makón.

Csak ujévig! Ritka alkalom!

Van szerencsém tudatni, hogy társam: Kocsis ur, barátságos megegyezés folytán, kilépett üzletünből s az eddig Kocsis és Skopál cég alatti üzletet ezentul saját cégem alatt egyedül én vezetem.

Ajánlható cikkeim: Villamos csillárok, asztali-, fali-, függőpetréleumlámpák, ótkező-, kávé- és teás készletek, mosdó-készletek, alpacka- és díszmü-áruk, valamint egyéb itt fel nem sorolt áruimnak eddig, elismert olcsó árait

méiyen leszállítottam s ujévig mindenki mesés olcsón vásárolhat üzietemben.

Lakodalmi ajándékok eddig nem létezett választékában olcsón. Mivel ezen árleszállítás csak ujévig tart, saját érdekében áll mindenkinek, hogy ezen kedvező alkalmat kihasználja.

Szíves támogatást kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Makó, Fötér (Böhm-ház). Skopál Ödön,

üveg- és porcellán kereskedő.



Legujabb! Ha hegedülni

óhajt megtanulni, rendelje meg a tisztán kidolgozva, remek hangú, domboru hegedüt tokkal, 16 drb. felszereléssel és mesés ajándékkal együtt csak 12 koronáért

Wagner a „Hangszer-Király”

országzerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körut 15. Fényképes árjegyzék ingyen.

Óvás: Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

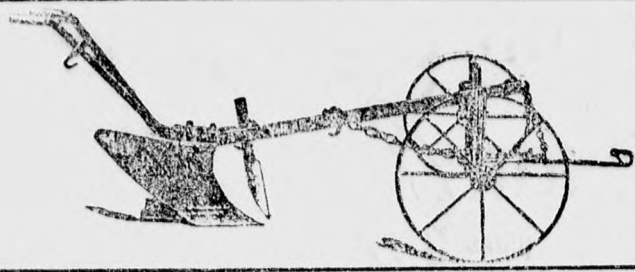
Ez a „MUKI” művész.

Szájharmonika dobba.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A dalokat a művész harmonikán játszik, a valódi bürrel ellátott dob pedig kíséretül szolgál. Ára tokkal és egy mesés ajándékkal együtt csak 4 korona

o Wagner a „Hangszer-Király”

országzerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körut 15. Fényképes árjegyzék ingyen. — Óvás: Figyeljünk jól a pontos címre és a házszámra



Telefon-szám: 126.

ÉRTESETÉS!

Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy **gazdasági gépraktáramat**

a legújabb gazdasági gépekkel kibővítettem. Az őszi szántáshoz 1 teljes waggonrakomány hirneves Bächer-féle tüköracél kormányal ellátott - mindenféle nagyságban - **ekét** szereztem be, ezen ekék kiválósága abban rejlik, hogy bármilyen nedves földben is nem ragadnak és igen csekély vonóerőt igényelnek, bárkinek is próbaszántásra rendelkezésére boesájtom. Továbbá raktáron tartok mindennemű fogas és láncos boronákat, 6-8 és több vasu 428 kultivátorokat, tárcsás boronákat,

szecskavágó, répavágó, kukorica morzsolókat, és elsőrendű Ringeisen-féle tizedes mérlegeket.

Különös figyeimébe ajánlom a t. gazdaközönségnek a világhírű Melichár-féle Unikum-Drill sorvető Imperátor műtrágya és magvető gépeket,

melyek miután sorba vetnek és sorba trágyáznak, utólrhetellen tökéletességüknel fogva ez ideig páratlanul állanak e téren és már is nagy kereslet. **Ujdonság!** Raktáron tartom az eddig még nek örvendenek.

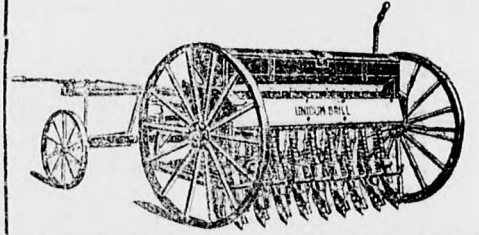
Johnston-féle kukoricaszár aratógépet.

Ennek előnyös és könnyű munkaképességét, valamint kezelését raktáramban bemutatom. Végül mindenféle gépek azonnali javítását - a legszolidabb áron elvátalom és jóttállítás mellett teljesítem. - **LEGUJABB!** Léghütéses (vizhütésnélküli) **MOTOR**, egyszerű, veszélynélküli, bárki által könnyen kezelhető.

A t. gazdaközönség beceses pártfogását kérve továbbra is - tisztelettel:

Lipták Béla

mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szt. János-ter 20. sz.



A hölgyközönség figyelmébe!

Őszi és téli divat ujdonságok, női és leány felöltök, bársony és plüss kabátok, szőrmével bélelt rövid és hosszú kabátok, kész kosztium különlegességek, elegáns utcai és fogadó pongyolák, női aljak, bluzok, alsók, szőrme boák és muffok, leány ruhák, női és gyermek femakó. hërneműek FÖTÉR.

Király Lajos áruházában

legjutányosabban szerezhetők be.



Ujdonság! Tündérharangok.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani Kovácsolt vasállványon 15 összehangolt ezüstműcsengővel van ellátva. Erős, szép kivitelben, verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal együtt csak 10 korona **Wagner Hangszer-Király** országzerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körut 15. szám alatt Óvás: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.